

Mustafa ÇÖĞGÜN

Kaçakçılık İstihbarat Harekat ve Bilgi Toplama Dairesi Başkanı

Antakya

Medeniyetler Korosu ve

Dinlerarası Hoşgörü

Dinler arası Hoşgörü konusu ile ilgili bu makaleyi yazmaya, "Başkente Hatay Günleri" kapsamında, 29 Mayıs günü TRT Müzik Kanalında canlı olarak yayınlanan Antakya Medeniyetler Korosu'nun konserini TRT Arı

Stüdyosunda seyrederken, hayalen küçüklüğüme, çocukluk yıllarıma gittiğimde karar verdim.

Seneler evvel, çocukluk ve ilk gençlik yıllarımı geçirdiğim Almanya'daki okul günlerimi hatırladım. Henüz ilkokulda iken din dersinde,

Müslüman olduğum için sınıftan çıkıyordum. Sınıfın dışına çıkınca, kışları soğuk olduğu için, hem üşüyor, hem de sınıfta tek Müslüman öğrenci ben olduğum için, kendimi farklı hissediyordum.

Bir keresinde din dersi öğretmeni Papaz Denny'e din derslerinde dışarıya çıkmak istemediğimi, sınıfta kalmak istediğimi söyledim. O'da velimden bunun için muvafakat yazısı getirmemi, böylece sınıfta kalabileceğimi söyledi ve artık din derslerinde sınıftan çıkmamış oldum.

Antakya Medeniyetler Korosundan ilahileri dinlerken, ilkokul dönemimde Noel öncesinde (advent dönemi¹), derse başlamadan önce mum ışığında söylediğimiz ilahiler aklıma geldi. Din dersi öğretmeni Papaz Denny ve Rahibe Cornelia'yı,

¹ Hristiyanlıkta Hz. İsa'nın doğumunun beklendiği dönem. Katoliklik ve Protestanlıkta 30 Kasım'a en yakın pazar günü (27 Kasım ile 3 Aralık arası) başlayarak Noel arifesine kadar süren dört hafta.

sınıfca yapmış olduğumuz kilise ziyaretlerini hatırladım.

Yaşadığımız kasabada Müslümanların ibadet etmeleri için henüz bir ibadethane yokken, geçici olarak, kilisenin bir odasında, önceleri bayram namazları daha sonrada cuma namazları kılınıyordu. Ta ki "Ulu Cami" adında bir mescit oluşturulana kadar.

Bütün bunları Antakya Medeniyetler Korosu'nun söylediği ilahileri ve ilahi aralarında Koronun kurucusu Yılmaz Özfarat Beyin anlattıklarını dinlerken düşündüm. Yılmaz Özfarat Bey'in anlattıklarına geçmeden evvel, Antakya Medeniyetler Korosu hakkında kısa bilgi vermekte fayda var:

Antakya Medeniyetler Korosu

Antakya Medeniyetler korusu; Antakya'da yaşayan üç semavi din ve altı mezhebin temsilcilerinin birleşerek oluşturdukları bir koro olup, Koroda imam, papaz, rahibe, öğrenci, öğretmen, manifaturacı, ev hanımı, kuyumcu, mimar gibi çeşitli din ve meslek gruplarından insanlar bulunmaktadır.

Koroda; Sünniler, Aleviler, Ermeniler, Ortodokslar, Katolikler, Yahu-

diler, hep birlikte birbirlerinin şarkılarını, ilahilerini söyleyerek, aynı zincirin halkalarını teşkil ediyorlar. Hepsi de amatör olan Koro üyelerinin ortak noktaları birbirlerinin dinlerine ve geleneklerine duydukları saygı ve barışa verdikleri değer teşkil etmektedir.

Müslüman, Yahudi ve Hristiyan dinlerine mensup 120 kişiden oluşan Antakya Medeniyetler Korusu, 2012 Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilmiş.

Dinleri ve dilleri farklı olan kişilerin oluşturduğu Koronun seslendirdiği şarkı ve ilahilere bakılacak olursa; İbranice, Arapça, Ermenice, Türkçe ve Latince parçaları görebiliriz.

Onları seyrederken, Müslüman bir imamın Hallelujah ilahisini Musevi bir hahamla birlikte okumaktan zevk aldığı, Ermeniler, Katolikler, Ortodokslar, hep birlikte Allah'a sevgilerini ve şükranlarını anlattıklarını düşündüm.

Koro, dönemin Kültür ve Turizm Bakanı Atilla Koç'ın tavsiyeleri üzerine ilk kez Hatay Valiliği'nce 2007'de Turizm Haftası etkinlikleri kapsamında oluşturulmuş. Gösterilen yoğun ilgi üzerine bugüne kadar Avrupa Birliği Parlamentosu başta olmak

üzere Türkiye ve yurt dışında 80'in üzerinde konser veren Medeniyetler Korosu, Nobel Barış Ödülü'ne aday gösterilmenin gururunu yaşıyor.

Antakya Medeniyetler Korosu Başkanı Yılmaz Özfarat, konser öncesi koro hakkında seyircilere bilgi verdi. Koronun Antakya'da yaşayan üç semavi dine mensup kişilerden oluştuğunu anlatan Özfarat; koronun amacının, özelde Antakya'nın genelde Türkiye'nin tanıtımına katkı sağlamak, halen var olan birtakım güzellikleri herkesle paylaşıp onlara yeni bir ufuk açıp insanlığı doğruya ve güzelliğe çekip medeniyetler arasında köprü oluşturarak evrensel bir dil olan müzikle bir arada tutmayı hedeflediğini söyledi. Yılmaz Özfarat, koroyu davetlilere "Farklı gruplar aynı Allah için dua ve şarkı söyleyecekler" diye tanıttı.

Koro; Taleal Bedru, Kyrie Eleison - Ortodoks İlahi, Fakat Önce Yubilate - Katolik İlahi, Sarı Gelin, Türkçe Azerice Ermenice, Tevhid - Alevi Deyiş, Esmâ-ul Hüsna Ya Cemilü, Demedimmi - Alevi-Sunni İlah, Saresi Hovin Mernem - Ermeni Halk Türküsü, Ötme Bülbül -Alevi Deyiş, Laudato Si - Katolik İlahi, Bülbül Kasesesi, Havva Nagile - Musevi Halk Şarkısı, Erler Demine Destur Alalım, Memleketim Şarkısını seslendirdi.

Yine Koro, Van depreminden sonra repertuarına Kürtçe şarkılarda koymuş ve bunlardan birini de seslendirdi.

Koronun fikir babası ve kurucusu olan Yılmaz Özfırat'ın yapmış olduğu güzel yorumlardan bazılarını sizlerle paylaşmak istiyorum:

- Koroda Müslüman, Musevi, Hristiyan ilahi din mensuplarının yanı sıra Alevi, Sünni, Ortodoks, Katolik, Ermeni ve Süryani cemaatlerine ait kişiler de bulunmaktadır.

- Yurtiçi ve yurtdışında sayısız konserler verdik. Koromuz yurtiçi ve yurtdışında katıldığımız her konserde büyük ilgi görüyor Bunların en önemlisinin New York Birleşmiş Milletler Daimi Temsilcileri ile Brüksel'de Avrupa Parlamentosu üyelerine verdiğimiz konserdir.

- Birleşmiş Milletler daimi büyükelçilerine bir konser verdik. Onlardan da aynı tepkiyi aldık. Bizim başaramadığımızı siz yaptınız dediler. Birleşmiş Milletlerden bile böyle güzel bir tepki alınca dünya için güzel bir şeyler yaptığımızı ifade edebilmiş olduk. Dünya için bu güzellikleri yapmaya çalışırken de bizi yaradan Allah'ın doğruluğunda olduğumuz için yolumuzda huzurlu bir şekilde ilerliyoruz.

- Derneğimiz, dinler arası diyaloga en güzel örnek. Koromuzda üç ilahi din ve altı mezhep mensubu din adamı, rahibe, rahip, öğretmen,

öğrenci ve esnaf bulunmaktadır. Kısacası koromuzda halkın ta kendisi var. Misyonumuz, Gazze Şeridi'nde konser vererek Filistin devlet başkanını ile İsrail devlet başkanını verdiğimiz konserde yan yana oturarak dünyaya barış mesajı vermelerini sağlamak. Bakın biz Türkiye'de bunu çok güzel başardık, siz niye başaramıyorsunuz?" demek istiyoruz.

- Dünyanın neresinde bir problem varsa dünyanın neresinde Türkiye yanlış algılanıyor ve anlatılıyorsa oralara gidebilme isteğimiz var. Biz Türkiye'nin her yerinde her ortamında her platformunda sahneye çıkarız. İnsanlar yeter ki bizim vermiş olduğumuz mesajdan bir nebze olsun kendilerine feyiz alsınlar. Ve belki de bu dünyanın sadece emanetçisi olduklarını çocuklara emanet olarak bırakacaklarını hatırlasınlar.

- Dünyaca ünlü fizikçi Albert Einstein; "Ön yargıları parçalamak, atomu parçalamaktan zor" demiştir. Antalya Medeniyetler Korosu, ön yargıları yenmeye en güzel örnektir.

- Dünyanın ilk kilisesi, Anadolu'nun ilk camisi Antakya'da yapılmıştır. Bu anlamda hoşgörüye sahip olduğu için çıkış noktamız bizi besleyen, yaşayan bir kültür olması sebebiyle Antakya'dır. "Hristiyan" kelimesi ilk defa bu topraklarda söylenmiştir. Anadolu'nun ilk camisi sayılan Habibi Neccar² Camii Müslüman olmadığı halde ismi camiye verilen Antakyalı marangozdur. Bu hoşgörü, dünyanın hiçbir yerinde yoktur. Vatandaşlığımızdan gurur duyuyoruz. Biz Dünyaya bir virüs yayıyoruz. Barış virüsü yayıyoruz. Bugün bu virüsün herkesin benliğine geçmesini istiyoruz. İnsanlar bir aradadır. Birileri bizi karıştırmaya çalışıyor. Biz et ile tırnak gibiyiz.

- Bizim için her zaman barış söz konusu. Dünya için sihirli bir barış gücü olduğumuza inanıyorum. Güzel bir birlikteliği halk kendi arasında sağlamayı başarmıştır. Fakat bunu toplu olarak eylem planına dökememişlerdir. Belki de bu noktada biz bunu başardık. İnsanlar zaten bir arada yaşıyor, birbirlerinin cenazelerine katılıyor, düşünlerine gidiyor, iyi günde kötü günde beraber oluyorlardı. Sorulduğunda herkes dostuz, kardeşiz diyordu fakat ortak paydada bunu hayata geçirecek bir fiili eylem yoktu. Biz de bunu koromuzu oluşturarak sağladık.

- Koro elemanlarının hepsi gönüllüdür. Kendi istekleriyle bir araya gelmişlerdir. Müzisyenlikle ilgileri yoktur. Rahibeler, kasaplar, mani-

² Habib-i Neccar Kıssası: Kıssaya göre, M.S. 40'lı yıllarda Hz. İsa, havarilerinden Yunus (Yuhanna) ve Yahya'yı (Pavlus) Antakya'ya gönderir. Bu iki elçi Antakya'ya girerken koyunlarını otlatan marangoz Habib-i Neccar ile karşılaşır (neccar, marangoz demektir). Neccar, yatalak oğlunun elçiler tarafından iyileştirilmesi üzerine İsa'nın getirdiği dine iman eder. Ancak Antakyalılar elçileri hoş karşılamaz ve onları hapse atarlar. İsa, bunun üzerine Barnabas'ı şehre üçüncü elçi olarak gönderir. Elçilerin tüm çabalarına rağmen halk İsa'nın dinine inanmaz ve onları öldürmeyi planlar. Bunu öğrenen Habib-i Neccar, şehre giderek Antakyalılara "Sizden hiçbir ücret talep etmeden Hakk dinini anlatan bu elçilerin söylediklerine uyun" diye seslenir. İsa'nın elçileri de, Habib-i Neccar da işkence altında şehit olurlar (Wikipedia).

faturacılar, öğretmenler, öğrenciler, kuyumcular vs. halktan kişilerdir. Koroya katılımlarını sağlarken müzik kulaklarını ve belki de bu güne kadar keşfedilememiş şarkı söyleme yeteneklerini değerlendiriyoruz. Koroya katılacak kişiler mutlaka Antakya'lı olmalıdır. Hatay sınırı içerisindeki insanlar buradaki hoşgörüyü o kültürel dokuyu hissedebilirler. Dışarıdan gelecek bir kişi buradaki o insanların birbirine olan samimiyetini, hoşgörüsünü yeteri kadar anlayamayabilir.

- Koromuzun oluşturulmuş bir repertuarı yok. Ortodoksların eserlerini Ortodoks Cemaati Vakfı Kilisesinden, Katolik eserleri Katolik Kilisesinden Ermenice eserleri Samandağ'ın son Ermeni köyü olan Vakıflı Ermeni Köyünden temin ediyoruz. Bu eserleri söylenen dil ve söyleniş biçimiyle aslına sadık kalarak seslendiriyoruz.

- Hepimizin bir inancı var. Musevi, Hristiyan ve Müslümanlar olarak

ortak paydada bir şeyler üretiyoruz. Bu anlamda kardeş türküler yerel kalmaktadır ve türkü formatında müzik yapmaktadır. Güzel ve doğru bir çalışmadır. Çünkü temelde etnik kökenlerin müziklerini gün yüzüne çıkarmaktadır.

- Bize dinimiz sorulduğunda Allah deriz. Bize siyasetimiz sorulduğunda Allah deriz. Toplumsal kaygılarımız sorulduğunda yine Allah deriz. Bizi ayıran bir başka özellik çağrıldığı her yere gideriz: "çağrıldığı yere erinme, çağrılmadığın yere görünme."

- Bir din kültürü taşımacılığı yapıyoruz. İnsanların tek bir noktası vardır. Herkesin parmak izi, göz rengi, saç rengi, boyu, kilosu her şeyi farklıdır. Ama herkesin tek bir ortak noktası vardır. Hepimiz tek bir Allah'a inanırız. Bu düşüncemiz insanları birleştiren bir yaklaşımdır.

- Herhangi bir siyasete herhangi bir gruba herhangi bir yere mesafemiz yoktur. Bu gün Sayın Başbakanımız-

la Paris'e gider konser veririz ertesi gün Sayın Baykal'la gidip başka bir ortamda konser veririz. Biz Türkiye geçiyoruz.

- Kültürel taşımacılık anlamında insanlara bir mesaj vermeye çalışıyoruz. Örnek olara sokakta Molotof kokteyli atan çocuklar bizi dinlesin istiyoruz. Bizi dinlesinler ki aslında dünya ne kadar güzel aslında insanoğlunun hayatı ne kadar ucuz görebilsinler istiyoruz. Beş dakika içerisinde ölüp gidebileceklerini anlasınlar istiyoruz. Bu kadar kavgaya bu kadar etnik köken tartışmasına mezhep çatışmasına gerek yok dünyada. Bu mesajı vermek istiyoruz. Hepimiz aynı Allahın kullarıyız, gerisi yalan dolan...

Konserin bitiminde Antakya Medeniyetler Korosu, söz yazarı Ayten Alpman'a ait olan Benim Memleketim şarkısını söyledi. Daha sonra Protokol sahneye davet edildi ve koroyla birlikte Benim Memleketim şarkısını seslendirdi.